

ΝΕΑ ΕΓΚΩΜΙΑ ΤΟΥ ΕΠΙΤΑΦΙΟΥ

Ἐκ Σιναΐτικοῦ χειρογράφου ἀντιγράφας νέα τοῦ Ἐπιταφίου ἐγκώμια ἐκδίδω νῦν ταῦτα ὡς μικράν μὲν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἀναξίαν λόγου συμβολὴν εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἡμῶν ποίησιν. Ἐπειδὴ δὲ τὰ νέα ταῦτα ἐκκλησιαστικὰ ἄσματα εἶναι ὅλως διάφορα τῶν μέχρι τοῦδε ἐκδομένων ὁμοίας ὑποθέσεως ἁσμάτων, ἀναγκαῖον ἔκρινα νὰ ἐξετάσω πρότερον πῶς ἔχουσι γλωσσικῶς καὶ μετρικῶς τὰ γνωστὰ ἡμῖν ἔκ τε τοῦ Τριψίδιου καὶ ἐξ ἄλλων εἰδικῶν ἐκδόσεων ἐγκώμια ταῦτα.

Α'.

Γνωστὸν τυγχάνει εἰς τοὺς περὶ τὰ λειτουργικὰ ἡμῶν βιβλία ἀσχολουμένους, ὅτι τὰ κατὰ τὸν Ὅρθρον τοῦ Μ. Σαββάτου, τελούμενον συνήθως νῦν τῇ ἑσπέρᾳ τῆς Μ. Παρασκευῆς, ψαλλόμενα εἰς 3 Στάσεις ἄσματα, τὰ καλούμενα Ἐγκώμια, ἦσαν ἄγνωστα τῇ ἀρχαίᾳ Ἐκκλησίᾳ, φαίνεται δὲ ὅτι εἰσῆχθησαν εἰς αὐτὴν, ὡς καὶ ἡ ὄλη τελετὴ τοῦ Ἐπιταφίου, κατὰ τοὺς περὶ τὴν ἀλωσιν τῆς Πόλεως (1453) χρόνους¹. Οὐδὲν τῶν ἀρχαίων Τυπικῶν μνεῖται ποιεῖται τῆς τελετῆς ταύτης, τὰ δὲ παλαιὰ τοῦ Τριψίδιου χειρόγραφα ἀγνοοῦσι τὰ ἄσματα ταῦτα. Ἐκ χειρογράφων λοιπὸν πολὺ μεταγενεστέρων παραληφθέντα τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος ἐκκλησιαστικὰ ποιήματα εἰσῆχθησαν εἰς τὸ Τριψίδιον, οὗτινος ἡ πρώτη ἐκδοσις γενομένη ἐν Βενετίᾳ τῷ 1522 πλειστάκις ἔκτοτε ἀνετυπώθη ἐν Βενετίᾳ, Ἀθήναις καὶ ἀλλαχοῦ. Καὶ εἶναι μὲν τὰ ἐγκώμια ταῦτα εἰς ἔμμετρον λόγον πεποιημένα κατὰ τὴν καλουμένην τονικὴν ρυθμοποιίαν, ἀλλ' ἔπειδὴ, ὡς εἶναι ἤδη γνωστόν², τὰ ἐν τοῖς λειτουργικοῖς ἡμῶν βιβλίοις περιεχόμενα ἄσματα, Ὑμνοὶ καὶ Κανόνες καὶ τὰ ποικιλώνυμα Τροπάρια, μέχρι τῶν μέσων που τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος ἔθεωροῦντο ὡς ἔργα πεζὰ καὶ ὡς τοιαῦτα ἐξεδίδοντο, οὕτω καὶ τὰ ἐγκώμια ταῦτα ὡς πεζὰ εὗρηνται ἐν ταῖς τῆς Βενετίας ἐκδόσεσιν. Ὅμοίως δὲ ὡς πεζὰ φέρονται καὶ ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Τριψίδιου τῇ γενομένῃ ἐν Ῥώμῃ τῷ 1879 χάριν τῶν ἐλληνορρυθμῶν καθο-

1. Ἴδὲ σχετικὴν ἀνακοίνωσιν τῆς Β. Κώττα ἐν τοῖς «Πρακτικοῖς τῆς ἐν Ἀθήναις Χριστιανικῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας» τοῦ 1932, σελ. 135 καὶ ἐξῆς.

2. Ἴδὲ διατριβὴν μου «Τὰ λειτουργικὰ βιβλία τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας» ἐν «Νέα Σιών» 1931.

λικῶν, ὡς καὶ ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ ἀρχιμανδρίτου Νικοδήμου Νεοκλέους γενομένη ἐν Κωνσταντινουπόλει τῷ 1906 ἐκδόσει τῆς «Ἀγίας καὶ μεγάλης Ἐβδομάδος». Μόνος δ' ὁ Παγκράτιος Βατοπαιδινός, ἐκδοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει «Ἀκολουθίαν τοῦ Μ. Σαββάτου» (6' ἐκδ. 1920) ἔχει τὰ ἐγκώμια ταῦτα εἰς λόγον ἔμμετρον κατὰ στίχους ἐκδεδομένα, Ἴδιωμεν δὲ νῦν πῶς ἔχουσιν ἐκδοθῆ τὰ ποιήματα ταῦτα ἐν ταῖς ἐκδόσεσι ταύταις Βενετίας, Ῥώμης, Νεοκλέους καὶ Παγκρατίου.

Ἐν μὲν ταῖς ἐκδόσεσι Β(ενετίας), Ῥ(ώμης) καὶ Ν(εοκλέους) τὰ ἐγκώμια τῆς μὲν Α' Στάσεως εἶναι 75, τῆς δὲ Β' 62 καὶ τῆς Γ' 48, ἐν δὲ τῇ ἐκδόσει τοῦ Π(αγκρατίου) 40 μόνον εἶναι τὰ ἐγκώμια ἐκάστης Στάσεως. Ἐκ τῶν 40 δὲ τούτων τῆς Π. ἐκδόσεως 38 τῆς Α' Στάσεως καὶ τῆς Β' ὑπάρχουσι καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις ἐκδόσεσι, δύο δὲ μόνα ἐν ἑκατέρᾳ τῶν Στάσεων τούτων εἶναι ἴδια τῆς Π. ἐκδόσεως, ἐκ δὲ τῶν 40 τῆς Γ' Στάσεως τῆς Π. ἐκδόσεως πλὴν ἑνὸς τὰ ἄλλα ἀναγινώσκονται πάντα καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις ἐκδόσεσι. Καὶ τὰ μὲν τῆς Α' Στάσεως ἀπαρτίζουσιν ἕκαστον στροφὴν ἐκ 3 στίχων¹, ὧν ὁ μὲν α' εἶναι δωδεκασύλλαβος, ὁ δὲ β' ὡσαύτως δωδεκασύλλαβος καὶ ὁ γ' ἑνδεκασύλλαβος, ἕκαστος δὲ τῶν τριῶν τούτων στίχων ἔχει 3 ῥυθμικοὺς τόνους, ὧν ὁ μὲν α' εἰς τὴν τρίτην, ἐνάτην καὶ δωδεκάτην συλλαβὴν, ὁ δὲ β' εἰς τὴν τρίτην, ἑβδόμην καὶ δεκάτην καὶ ὁ γ' εἰς τὴν τρίτην, ἑβδόμην καὶ ἑνδεκάτην κατὰ τὸ ἐξῆς σχῆμα, ἐν ᾧ σημειοῦνται μόνοι οἱ ῥυθμικοὶ τόνοι (συμπύπτοντες συνήθως πρὸς τοὺς λογικοὺς).

υ υ υ υ υ υ υ υ υ υ
 η ζω ή εν τα φη κα τε τέ θης Χρι στέ
 υ υ υ υ υ υ υ υ υ υ
 και άγ γέ λων στρα τι αί ε ξε πλήτ τον το
 υ υ υ υ υ υ υ υ υ υ
 συγ κα τά θα σιν δο ξά ζου σαι την σήν.

Τῆς δὲ Β' Στάσεως ἕκαστον ἐγκώμιον ἀπαρτίζει στροφὴν ἐκ 4 στίχων, ὧν ὁ μὲν α' εἶναι πεντασύλλαβος μετὰ δύο εἰς τὴν πρώτην καὶ τὴν πέμπτην συλλαβὴν ῥυθμικῶν τόνων, οἵτινες κανονικῶς πάντοτε συμπύπτουσι μετὰ τῶν λογικῶν τόνων, ὁ δὲ β' εἶναι δεκασύλλαβος μετὰ δύο εἰς τὴν τρίτην καὶ τὴν ἐνάτην συλλαβὴν ῥυθμικῶν τόνων

3. Ἀπιθάνως ὁ Π. διαιρεῖ εἰς 4 στίχους ἐκάστην τῶν στροφῶν τούτων.

συμπιπτόντων μετὰ τῶν λογικῶν, ὁ δὲ γ' εἶναι καὶ οὗτος δεκασύλλαβος μετὰ δύο εἰς τὴν πέμπτην, καὶ τὴν ὀγδόην συλλαβὴν ῥυθμικῶν τόνων συμπιπτόντων μετὰ τῶν λογικῶν, ὁ δὲ δ' εἶναι ἑνδεκασύλλαβος μετὰ τριῶν εἰς τὴν τρίτην, τὴν ἑβδόμην καὶ τὴν ἑνδεκάτην συλλαβὴν ῥυθμικῶν τόνων κατὰ τὸ ἐξῆς σχῆμα, ἐν ᾧ σημειοῦνται μόνοι οἱ ῥυθμικοὶ τόνοι·

.   υ υ υ   .
 ἄ ξι ον ἐσ τί

 υ υ . υ υ υ υ υ . υ
 με γα λύ νειν σε τον ζω ο δό την

 υ υ υ υ . υ υ . υ υ
 τον σταυ ρω τας χεί ρας εκ τεί ναν τα

 υ υ . υ υ υ . υ υ υ .
 και συν τρι ψαν τα το κρα τος του εκ θρού.

Τὰ δὲ τῆς Γ' Στάσεως ἐγκώμια, πάντα ὄντα τρισίχια, εἶναι πεποιημένα κατὰ τὴν προσφιλεῖ εἰς τοὺς βυζαντινοὺς πατέρας ἡμῶν ἀνακρεόντειον καλουμένην στροφὴν, ἣτοι ἕκαστος τῶν τριῶν στίχων ἐξ ἑπτὰ συλλαβῶν συγκαίμενος ἀποτελεῖ λαμβικὴν διποδίαν καταληκτικὴν μετὰ δύο ῥυθμικῶν τόνων, ὧν ὁ μὲν πρῶτος πίπτει συνηθέστερον μὲν εἰς τὴν δευτέραν συλλαβὴν, σπανιώτερον δὲ εἰς τὴν τετάρτην, ὁ δὲ δεύτερος εἰς τὴν ἕκτην πάντοτε συλλαβὴν συμπιπτόντων πάντοτε μετὰ λογικοῦ τόνου κατὰ τὸδε τὸ σχῆμα·

υ . υ υ υ . υ
 ω ή δι στον μου έ αρ

 ἦ υ υ υ . υ . υ
 συν α πο λούν ται πάν τες.

Κατὰ τὰ μετρικὰ δὲ ταῦτα σχήματα ἐξεταζόμενα τὰ ἐν ταῖς τρισίν ἐκδόσει Β., ᾿Ρ. καὶ Ν. ἐγκώμια ἐλέγχονται ἐν πολλοῖς ἡμαρτημένα. Καὶ διορθοῦνται μὲν πολλὰ τῶν ἡμαρτημάτων τούτων ἐν τῇ τοῦ Π. ἐκδόσει, ἣτις καθόλου εἰπεῖν μετρικῶς εἶναι ἀμεμπτος, ἀλλ' ἐπειδὴ, ὡς προερρήθη, ἐκ τῶν 185 ἐγκωμίων τῶν τριῶν Στάσεων τῶν εὐρισκα-

μένων ἐν ἐκάστη τῶν ἄλλων ἐκδόσεων ἢ τοῦ Π. περιέχει μόνον 116, υπολείπονται καὶ ἄλλα ἡμαρτημένα ἐν ταῖς ἐκδόσεσι ταύταις. Πάντα λοιπὸν τὰ μετρικῶς πλημμελῆ ἐγκώμια καταχωρίζω ἐν τοῖς ἑξῆς ὑποδεικνύω πῶς μὲν ὑπὸ τοῦ Π. διορθοῦνται, πῶς δὲ κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην δύνανται νὰ διορθωθῶσιν ἕσα ὑπ' αὐτοῦ δὲν διορθώθησαν.

B'

A' Στάσις

Τὸ ε' ἐγκώμιον

Ἄιδης πῶς ὑποίσει, Σῶτερ, παρουσίαν τὴν σὴν
καὶ μὴ θᾶπτον συνθλασθεῖη σκοτούμενος,
ἀστραπτῆς φωτός σου αἴγλη ἐκτυφλωθεῖς,

οὕτως ἔχον ἐν ταῖς ἐκδόσεσιν Βενετίας καὶ Νεοκλέους εἶναι μετρικῶς πλημμελές, διότι τὸν μὲν α' στίχον ἔχει ὑπέρμετρον κατὰ δύο συλλαβὰς, τὸν δὲ γ' καὶ τοῦτον ὑπέρμετρον κατὰ συλλαβὴν ἢ τῆς Ῥώμης ἐκδοσις ἀπήλλαξε μὲν τῆς πλημμελείας ταύτης τὸν α' στίχον γράφουσα οὕτως

Ἄιδης πῶς ὑποίσει παρουσίαν τὴν σὴν,

ἀφῆκε δὲ καὶ αὕτη μετρικῶς ἡμαρτημένον τὸν γ', ὅστις εὐκόλως διορθοῦται ἀναγινωσκόμενος

ἀστραπῆς φωτός σου αἴγλη τυφλωθεῖς,

ἢ δὲ τοῦ Παγκρατίου ἐκδοσις δὲν περιέχει τοῦτο τὸ ἐγκώμιον.

Τὸ ιη'

Ἐκ φθορᾶς ἀνέβης, ἢ ζωὴ μου Σωτήρ,
σοῦ θανόντος καὶ νεκροῖς προσφοιτήσαντος
καὶ συνθλάσαντος τοῦ ἔδου τοὺς μοχλοὺς,

ὅπερ οὕτως ἀναγινώσκεται ἐν ταῖς τρισὶν ἄλλαις ἐκδόσεσιν, ἐν τῇ τοῦ Π. ἀναγινώσκεται

Ἐκ φθορᾶς ἀνέβη ἢ ζωὴ μου, Σωτήρ,
σοῦ θανόντος καὶ θανοῦσι φοιτήσαντος...

δι' ἧς ἀναγνώσεως αἴρεται ἡ συντακτικὴ ἀνωμαλία «ἀνέβης... σοῦ θανόντος».

Τὸ λα΄

᾽Ὡς ἡλίου δίσκον ἢ σελήνη, Σωτήρ,
ἀποκρύπτει καὶ σὲ τάφος νῦν ἔκρουσεν
ἐκλιπόντα τοῦ θανάτου σαρκικῶς,

οὕτως ἔχον ἐν ταῖς ἐκδόσεσι Β. καὶ Ν. χωλαίνει συντακτικῶς, ἢ τῆς ᾽Ρ. δὲ ὀρθῶς τὴν γενικὴν «θανάτου» μεταβάλλει εἰς τὴν δοτικὴν «θανάτω», ἢ δὲ τοῦ Π. ἀγνοεῖ καὶ τοῦτο τὸ ἐγκώμιον.

Τὸ μ΄

Ἐν κρυπτῷ μὲν πάλαι θύεται ὁ ἄμνος,
σὺ δ' ὑπαίθριος τυθεῖς, ἀνεξίκακε,
πᾶσαν κτίσιν ἀπεκάθηρας, Σωτήρ,

ὅπερ τὸν α΄ στίχον ἔχει ἡμαρτημένον μετρικῶς εἰς τὸν δεύτερον ῥυθμικὸν τόνον ἐν πάσαις ταῖς ἐκδόσεσι (πλὴν τῆς τοῦ Π. ἀγνοούσης καὶ τοῦτο τὸ ἐγκώμιον) διορθοῦται ἀναγινωσκομένου τοῦ στίχου τούτου οὕτω

Πάλαι μὲν ἐτύθη ἐν κρυπτῷ ὁ ἄμνος.

Ἐν τῷ μδ΄ τὸν α΄ στίχον

Ἐπλωθεῖς ἐν ξύλῳ συνηγάω βροτοὺς

οὕτως ἔχουσα ἢ ἐκδοσις τῆς Β. εἰσήγαγεν εἰς τὸ κείμενον τὸν βάρβαρον τύπον «συνηγάω», ἢ τῆς ᾽Ρ. ἔχει μὲν τὸν ὀρθὸν «συνήγαγε», ἀλλὰ μετρικῶς πλημμελῆ τὸν στίχον εἰς τὸν δεύτερον ῥυθμικὸν τόνον, μόνη δὲ καὶ γραμματικῶς καὶ μετρικῶς ἄμεμπτον τὸν στίχον ἔχει ἢ τοῦ Ν. γράφουσα «συνηγάου», ἢ δὲ τοῦ Π. καὶ τοῦτο τὸ ἐγκώμιον ἀγνοεῖ.

Ἐν τῷ μθ΄

᾽Ὡ χαρᾶς ἐκείνης, ᾧ πολλῆς ἠδονῆς,
ἦσπερ τοῖς ἐν ἄδη πεπλήρωκας
ἐν πυθμέσι φῶς ἀστράφας ζοφεροῖς,

οὕτως ἀναγινωσκομένῳ ἐν τῇ τοῦ Ν. καὶ τῇ τοῦ Π. ἐκδόσει ὁ β΄ στίχος καὶ μετρικῶς εἶναι πλημμελής (ἐλλείπουντι δύο συλλαβαί) καὶ συντακτικῶς (πληρῶ τί τινος λέγεται καὶ οὐχὶ πληρῶ τινί τινος), ἢ δὲ τῆς Β. ἐκδοσις ἔχει μὲν τὸν στίχον ὀρθῶς εἰς λόγον συντάξεως γράφουσα

ἦσπερ τοὺς ἐν ἄδη πεπλήρωκας,

πλημμελῶς ὅμως καὶ αὕτη μετρικῶς, τέλος δὲ ἢ ᾽Ρ. ἐκδοσις γράφουσα τὸν στίχον οὕτως

ἥσπερ τοὺς ἐν ἄδῃ βροτοὺς πεπλήρωκας

ἀπαλλάσσει μὲν αὐτὸν τῆς συντακτικῆς πλημμελείας καὶ τῆς μετρικῆς ἀναπηρίας, ἀλλὰ καὶ οὕτως ὁ στίχος χωλαίνει εἰς τοὺς δύο πρώτους ρυθμικοὺς τόνους· ἄρτιος δὲ κατὰ πάντα καθίσταται ὁ στίχος ἀναγινωμενός οὕτως

ἥσπερ, Σῶτερ, τοὺς ἐν ἄδῃ πεπλήρωκας,

Τοῦ νβ' ὁ α' στίχος

Ἡ ἀμνάς τὸν ἄρνα βλέπουσα ἐν σφαγῇ

μετρικῶς νοσῶν ἐν πάσαις ταῖς ἐκδόσεσι, πλὴν τῆς τοῦ Π. ἀγνοούσης καὶ τοῦτο τὸ ἐγκώμιον, εἰς τὸν δεύτερον ρυθμικὸν τόνον θεραπεύεται ἀναγινωσκόμενος

Βλέπουσα τὸν ἄρνα ἢ ἀμνάς ἐν σφαγῇ.

Ἐν τῷ νγ'

Κἂν ἐνθάπτη τάφῳ, κἂν εἰς ἄδου μολῆς,

ἀλλὰ καὶ τοὺς τάφους νεκρῶν ἐκένωσας

καὶ τὸν ἄδην ἀπεγύμνωσας, Χριστέ,

ὁ β' στίχος οὕτως ἔχων ἐν τῇ ῥ. ἐκδόσει εἶναι μετρικῶς πλημμελῆς εἰς τοὺς δύο πρώτους ρυθμικοὺς τόνους, τῆς πλημμελείας δὲ ταύτης ἀπηλλαγμένος ἀναγινώσκεται ἐν ταῖς ἐκδόσεσι Β. καὶ Ν.

ἀλλά, Σῶτερ, καὶ τοὺς τάφους ἐκένωσας,

ἐν τῇ τοῦ Π. δ' ἐκδόσει ἀγνοεῖται καὶ τοῦτο τὸ ἐγκώμιον.

Τὸ νέ

Τῆς Τριάδος ὁ εἰς ἐν σαρκὶ δι' ἡμᾶς

ἐπονείδιστον ὑπέμεινε θάνατον·

φρίττει ἥλιος καὶ τρέμει δὲ ἡ γῆ

οὕτως ἀναγινωσκόμενον ἐν ταῖς ἄλλαις ἐκδόσεσι πλὴν τῆς τοῦ Π. ἔχει πλημμελῆ μετρικῶς εἰς τὸν πρῶτον ρυθμικὸν τόνον τὸν α' στίχον, ὅστις ἀπαλλάσσεται τῆς πλημμελείας ταύτης ἀναγινωσκόμενος

Ὁ εἰς τῆς Τριάδος ἐν σαρκὶ δι' ἡμᾶς.

Ὅλως δὲ διάφορον ἀναγινώσκεται τὸ ἐγκώμιον τοῦτο ἐν τῇ τοῦ Π. ἐκδόσει οὕτως·

Ἐν σαρκὶ θελήσει τῆς Τριάδος ὁ εἰς

ἔπονείδιστον ὑπέμεινε θάνατον,
 ἵνα σῶση πᾶν τὸ γένος τῶν βροτῶν.

Τοῦ νζ'

Ὁ κριτῆς ὡς κριτὸς πρὸ Πιλάτου κριτοῦ
 καὶ παρίστατο καὶ θάνατον ἄδικον
 κατεκρίθη διὰ ξύλου σταυρικοῦ

ὁ α' στίχος οὕτω μετρικῶς πλημμελῆς εἰς τὸν πρῶτον ῥυθμικὸν τόνον ἐν ταῖς ἄλλαις ἐκδόσεσιν ἀναγινωσκόμενος ἐν τῇ τῷ Π. ὀρθῶς ἀναγινώσκειται

Ὁ κριτῆς ἐν κρίσει πρὸ Πιλάτου κριτοῦ.

Τὸ νη'

Ἄλαζῶν Ἰσραὴλ μαιφόνε λαέ,
 τί παθῶν τὸν Βαραββᾶν ἠλευθέρωσας,
 τὸν Σωτῆρα δὲ παρέδωκας σταυροῦ,

οὗτινος ὁ α' στίχος μετρικῶς νοσεῖ, ὡς οἱ δύο προηγούμενοι, εἰς τὸν πρῶτον ῥυθμικὸν τόνον, ἀποκαθίσταται ὑγιής, ἐὰν γράψωμεν αὐτὸν

Ἄλαζῶν, Ἰούδα μαιφόνε λαέ,

ἐνθα «Ἰούδα λαέ=Ἰουδαϊκὴ λαέ, Ἰουδαῖοι», ὡς ἐν τῷ νζ'

Ὡς πικρᾶς ἐκ κρήνης τῆς Ἰούδα φυλῆς,

ἐνθα «Ἰούδα φυλῆς=Ἰουδαϊκῆς φυλῆς, Ἰουδαίων» ἢ τοῦ Π. δ' ἐκδοσις δὲν ἔχει τὸ ἐγκώμιον τοῦτο, ἀντὶ τοῦτου δ' ἔχει τὸ ἐξῆς.

Ὁ λαὸς ἀκρίτως ὑπακούων κριταῖς
 τὸν ληστήν τὸν Βαραββᾶν μὲν ἀπέλυσε,
 τὸν Σωτῆρα δὲ παρέδωκε σταυροῦ.

Τὸ ξβ'

Φθονουργέ, φονουργέ καὶ ἀλάστορ λαέ,
 κἂν σινδόνας καὶ αὐτὸ τὸ σουδάριον
 αἰσχύνθητι ἀναστάντος τοῦ Χριστοῦ

χωλαίνει μετρικῶς καὶ τοῦτο εἰς τὸν πρῶτον ῥυθμικὸν τόνον τοῦ α' καὶ τοῦ γ' στίχου· καὶ ὁ μὲν α' δύναται νὰ καταστή ὑγιής, ἐὰν γράψωμεν αὐτὸν οὕτω

Φθονουργέ, πανοῦργε καὶ ἀλάστορ λαέ,

τὸν δὲ γ' ἀπήλλαξε μὲν τῆς μετρικῆς πλημμελείας ἢ τῆς Ὁ. ἐκδοσις φέρουσα αὐτὸν οὕτω

αἰσχυνώσω ἀναστάντος τοῦ Χριστοῦ,
 εἰσήγαγεν ὁμῶς τὸν τερατώδη τύπον «αἰσχυνῶσω» ἀντὶ τοῦ ἔρθου
 «αἰσχυνῆθητι»· νομίζομεν ὅτι καὶ οὗτος δύναται ν' ἀναγνωσθῆ μετρι-
 κῶς ἄριτος γραφόμενος οὕτως·

ἀναστάντος νῦν αἰσχυνῆθητι Χριστοῦ·

ἢ τοῦ Π. δ' ἐκδοσις καὶ τοῦτο τὸ ἐγκώμιον δὲν περιέχει.

Τὸ ξγ'

Δεῦρο δὴ, μιαιρέ, φρονετὰ μαθητά,
 καὶ τὸν τρόπον τῆς κακίας σου δεῖξόν μοι,
 δι' ὃν γέγονας προδότης τοῦ Χριστοῦ

χωλαῖνον καὶ τοῦτο εἰς τὸν πρῶτον ρυθμικὸν τόνον τοῦ α' στίχου ἔθε-
 ράπευσεν ἢ τοῦ Π. ἐκδοσις οὕτω

Δεῦρο νῦν, Ἰούδα, φρονετὰ μαθητά.

Τὸ ξδ'

Εἰ φιλόπτωχος εἶ καὶ τὸ μύρον λυπεῖ
 κενουμένου εἰς ψυχῆς ἰλαστήριον,
 πῶς χρυσῶ ἀπεμπολεῖς τὸν φωταυγῆ,

ὅπερ οὕτω μετρικῶς μὲν πλημμελές εἰς τὸν πρῶτον ρυθμικὸν τόνον τοῦ
 α' στίχου, συντακτικῶς δὲ σόλοικον εἰς τὸν β' στίχον (εἰ λυπεῖ τὸ μύρον
 κενουμένου) ἔχουσιν αἱ ἄλλαι ἐκδόσεις πλὴν τῆς τοῦ Π. ἀγνοούσης τὸ
 ἐγκώμιον, ἀποκαθίσταται ἄριτον ἀναγνωσκόμενον οὕτως

Εἰ φίλος πτωχῶν εἶ καὶ τὸ μύρον λυπεῖ
 κενωθέν ποτ' εἰς ψυχῆς ἰλαστήριον...

Τὸ ξθ'

ᾠ βουνοὶ καὶ νάπαι καὶ ἀνθρώπων πληθύς,
 κλαύσατε καὶ πάντα θρηνήσατε
 σὺν ἐμοὶ τῇ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν μητροί,

οὗτινος ὁ 6' στίχος εἶναι ἐλλιπής κατὰ δύο συλλαβάς, ἢ μὲν τῆς ᾠ.
 ἐκδοσις πλήρη μὲν ἔχει τὸν στίχον τοῦτον γράφουσα

κλαύσατε καὶ πάντα κόσμον θρηνήσατε,

ἡμαρτημένον δ' ὁμῶς εἰς τὸν πρῶτον ρυθμικὸν τόνον, ἀμεμπτον δὲ τὸν
 στίχον ἔχει ἢ τοῦ Π. οὕτω

νῦν θοηνήσατε τὰ πάντα καὶ κλαύσατε,

Τὸ οὐδ'

Ὡς ἐκ κρήνης μιᾶς, τὸν διπλοῦν ποταμὸν
τῆς πλευρᾶς σου προχεούσης ἀρδόμενοι
τὴν ἀθάνατον καρπούμεθα ζωὴν,

χωλαῖνον καὶ τοῦτο εἰς τὸν πρῶτον ρυθμικὸν τόνον τοῦ α' στίχου ἀπο-
καθίσταται ὑγιές, ἐὰν ἀναγνώσωμεν τὸν στίχον τοῦτον οὕτως

ὡς μιᾶς ἐκ κρήνης, τὸν διπλοῦν ποταμόν,

ἀκριβῶς ὡς ἀναγινώσκωμεν ἐν τῷ νζ'

ὡς πικρᾶς ἐκ κρήνης, τῆς Ἰούδα φυλῆς...

ἢ δὲ τοῦ Π. ἐκδοσις ἀγνοεῖ καὶ τὸ ἐγκώμιον τοῦτο.

Β' Στάσις

Ἐν τῷ α' ἐγκωμίῳ

Ἄξιον ἐστὶ
μεγαλύνειν σε τὸν ζωοδότην
τὸν ἐν τῷ σταυρῷ τὰς χειρας ἐκτείναντα
καὶ συντρίψαντα τὸ κράτος τοῦ ἐχθροῦ

οὕτως ἀναγινωσκομένῳ ἐν ταῖς ἐκδόσεσι Β. καὶ Ν. ὁ γ' στίχος εἶναι
μετρικῶς πλημμελὴς ὑπέρμετρος ὢν κατὰ δύο συλλαβὰς· αἱ δύο δ' ἄλλαι
ἐκδόσεις τῆς Ρ. καὶ τοῦ Π. ἀπαλλάττουσι τὸν στίχον τοῦτον τῆς με-
τρικῶς ἀνωμαλίας ἢ μὲν πρώτη γράφουσα αὐτὸν

τὸν ἐν τῷ σταυρῷ χειρας τείναντα,

ἢ δὲ δευτέρα βέλτιον

τὸν σταυρῷ τὰς χειρας ἐκτείναντα.

Ἐν τῷ γ'

Ἐφριξεν ἡ γῆ
καὶ ὁ ἥλιος, Σῶτερ, ἐκρύβη
σοῦ τοῦ ἀνεσπέρου φέγγους, Χριστέ,
δύναντος ἐν τάφῳ σωματικῶς

οὕτως ἔχοντι ἐν ταῖς τρισὶν ἄλλαις ἐκδόσεσιν, ἦτοι τὸν μὲν γ' στίχον
πλημμελεῖ εἰς τὸν δευτέρου ρυθμικὸν τόνον, τὸν δὲ δ' καὶ κολοβὸν κατὰ
συλλαβὴν καὶ πλημμελεῖ εἰς τοὺς δύο πρώτους ρυθμικοὺς τόνους, ἐν τῇ

τοῦ Π. ἔχει κατὰ πάντα ὀρθῶς τὸ ἐγκώμιον τοὺς στίχους τούτους οὕτω φερούση

σοῦ τοῦ ἀνεσπέρου φωτός, Χριστέ,
ἐν τῷ τάφῳ δύντος νῦν σωματικῶς.

Ἐν τῷ δ'

Ἦπνωσας, Χριστέ,
τὸν φυσίζωον ὕπνον ἐν τάφῳ
καὶ βαρέος ὕπνου ἐξήγειρας
τοῦ τῆς ἁμαρτίας τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος

ὁ δ' στίχος, ὅστις εἶναι μετρικῶς πλημμελής, ἦτοι ὑπέρμετρος κατὰ δύο συλλαβὰς ἐν ταῖς ἐκδόσεσι Β. καὶ Ν. (ἢ τοῦ Π. δὲν περιέχει τὸ ἐγκώμιον τοῦτο), διωρθώθη μὲν ἐν τῇ τῆς Ἰ. ἐχούσῃ τὸν στίχον οὕτω

τοῦ τῆς ἁμαρτίας γένος τῶν βροτῶν,

ἀλλὰ καὶ οὕτω χωλαίνων εἰς τὸν πρῶτον ῥυθμικὸν τόνον δύναται ἴσως θέλειον ν' ἀναγνωσθῇ οὕτως·

ἁμαρτίας γένος ἅπαν τῶν βροτῶν.

Ἐν τῷ ε'

Μόνη γυναικῶν
χωρὶς πόνων ἔτεκόν σε, τέκνον,
πόνους δὲ νῦν φέρω πάθει τῷ σῶ
ἀφορήτους, ἔλεγεν ἡ σεμνή

ὁ γ' καὶ ὁ δ' στίχος οὕτω πλημμελῶς κατὰ τὸ μέτρον ἐκδοθέντες καὶ ὑπὸ τῶν τριῶν, ὁ γ' κατὰ τὸν δεύτερον ῥυθμικὸν τόνον καὶ ὁ δ' κολοβὸς κατὰ συλλαβὴν καὶ ἡμαρτημένος εἰς τὸν δεύτερον ῥυθμικὸν τόνον, ὀρθῶς ἔχουσι παρὰ Π. ἐκδόντι αὐτοὺς οὕτω·

πόνους δὲ νῦν φέρω τῷ πάθει σου
ἀφορήτους, ἀνεβόα ἡ σεμνή.

Ἐ τῷ ζ'

Ἄνω σε, Σωτήρ,
ἀχωρίστως τῷ Πατρὶ συνόντα,
κάτω δὲ νεκρὸν ἠπλωμένον γῆ,
φρίττουσιν ὀρῶντα τὰ Σεραφίμ

τὸν ἄμετρον δ' στίχον, κολοβὸν κατὰ συλλαβὴν καὶ ἡμαρτημένον εἰς τὸν πρῶτον ῥυθμικὸν τόνον, ὀρθῶς ἔχει μόνη ἢ τοῦ Π. ἐκδοσις οὕτω·

καθορῶντα φρίττει νῦν τὰ Σεραφίμ.

Τοῦ ζ'

Ῥήγνυται ναοῦ
καταπέτασμα τῆ σῆ σταυρώσει,
κρύπτουσι φωστῆρες, Λόγε, τὸ φῶς,
σοῦ κρυβέντος, Ἥλιε, ὑπὸ τὴν γῆν

τὸν γ' καὶ τὸν δ' στίχον νοσοῦντας μετρικῶς εἰς τοὺς ρυθμικοὺς τόνους
ἐν ταῖς ἄλλαις ἐκδόσεσιν ὑγιεῖς ἀποκατέστησεν ἢ ἐκδοσις τοῦ Π. οὕτω

καὶ τὸ φῶς φωστῆρες νῦν κρύπτουσι
σοῦ κρυβέντος τοῦ Ἥλιου ὑπὸ γῆν.

Ἐν τῷ η'

Γῆς ὁ κατ' ἀρχὰς
μόνῳ νεύματι πῆξας τὸν γῦρον
ἄπνους ὡς βροτὸς καθυπέδου γῆν·
φριζὸν τῷ θεάματι, οὐρανέ

ὁ δ' στίχος δεκασύλλαβος ὢν καὶ πλημμελῆς εἰς τοὺς δύο πρώτους ρυθμικοὺς τόνους ἐν ταῖς ἄλλαις ἐκδόσεσιν ὀρθῶς ἀναγινώσκεται ἐν τῇ τοῦ Π.

τῷ θεάματι σὺ φριζὸν, οὐρανέ.

Τοῦ θ'

Ἔδους ὑπὸ γῆν
ὁ τὸν ἄνθρωπον χειρὶ σου πλάσας,
ἴν' ἔξαναστήσης τοῦ πτώματος
τῶν βροτῶν τὰ στίφη πανσθενεστάτῳ κράτει

ὁ δ' στίχος ὑπέμετρος ὢν κατὰ δύο συλλαβὰς διορθοῦται μὲν ἐν τῇ
τῆς Ῥ. ἐκδόσει, ἐν ἧ ἀναγινώσκεται

τῷ πανσθενεστάτῳ κράτει τοὺς βροτούς,

ἀλλὰ καὶ οὕτω χωλαίνων εἰς τὸν πρώτον ρυθμικὸν τόνον δύναται ν'
ἀποκατασταθῆ ὑγιῆς, ἐὰν ἀναγνώσωμεν αὐτὸν οὕτω·

πανθενεῖ σῶ κράτει στίφη τῶν βροτῶν·

ἢ δὲ τοῦ Π. ἐκδοσις δὲν ἔχει τὸ ἐγκώμιον τοῦτο.

Τὸ ι'

Θρηῆνον ἱερὸν
δεῦτε ἄσωμεν Χριστῷ θανόντι,

ὥς αἱ μυροφόροι γυναῖκες πρὶν,
 ἵνα καὶ τὸ «χαῖρε» ἀκουσώμεθα σὺν αὐταῖς
 τὸν δ' στίχον ὑπέρμετρον ἔχον κατὰ τρεῖς ὄλας συλλαβάς ἐν ταῖς ἐκ-
 δόσεσι Β. καὶ Ν. ὀρθῶς ἔχουσιν ἢ τῆς Ῥ. καὶ ἢ τοῦ Π. γράφουσαι
 ἵν' ἀκούσωμεν τὸ «χαῖρε» σὺν αὐταῖς.

Τοῦ ια'

Μύρον ἀληθῶς
 σὺ ἀκένωτον ὑπάρχεις, Λόγε,
 ὄθεν σοὶ καὶ μύρα προσέφερον
 ὥς νεκρῷ τῷ ζῶντι γυναῖκες μυροφόροι
 τὸν δ' στίχον ὑπέρμετρον ὄντα κατὰ δύο συλλαβάς ἐν τῇ τῆς Β. καὶ
 τοῦ Ν. ἐκδόσει ἢ τῆς Ῥ. ἐκδοσίς διορθῶσι μὲν ἀπαλείψασα τὰς συλλα-
 βάς. ταύτας οὕτως

αἱ μυροφόροι τῷ ζῶντι ὥς νεκρῷ,
 ἀλλὰ καὶ οὕτως ὁ στίχος χωλαίνει κατὰ τὸν πρῶτον ρυθμικὸν τόνον·
 ἢ δὲ τοῦ Π. ἐκδοσίς ἔχει μὲν τὸν στίχον μετρικῶς ἄμεμπτον

αἱ γυναῖκές σοι τῷ ζῶντι ὥς νεκρῷ,
 ἀλλ' ἐπειδὴ προδήλως δυσαρρεστὴ ἢ δις ἐπαναλαμβανομένη προσωπικῆ
 ἀντωνυμία σοὶ

ὄθεν σοὶ καὶ μύρα προσέφερον
 αἱ γυναῖκές σοι τῷ ζῶντι ὥς νεκρῷ,
 ἴσως δυνάμεθα βέλτιον ν' ἀναγνώσωμεν τοὺς στίχους τούτους μικρὸν
 μεταβάλλοντες οὕτω·

ὄθεν καὶ τὰ μύρα προσέφερον
 αἱ γυναῖκές σοι τῷ ζῶντι ὥς νεκρῷ.

Τὸ ιβ'

Ἄιδου μὲν ταφείς
 τὰ βασίλεια, Χριστέ, συντριβείς,
 θάνατον θανάτῳ δὲ θανατοῖς
 καὶ φθορᾶς λυτροῦσαι τοὺς γηγενεῖς,

ὅπερ οὕτω μετρικῶς πλημμελὲς ἀναγινώσκειται καὶ ἐν ταῖς τρισὶν ἐκ-
 δόσεσιν (ἢ τοῦ Π. ἀγνοεῖ καὶ τοῦτο) εἰς τὸν γ' καὶ τὸν δ' στίχον, τὸν
 γ' ἡμαρτημένον εἰς τὸν δευτέρου ρυθμικὸν τόνον, τὸν δὲ δ' κολαδὸν
 κατὰ συλλαβὴν, ἀπαλλάσσεται τῆς πλημμελείας ταύτης, ἐὰν οἱ στίχοι
 οὗτοι ἀναγνωσθῶσιν οὕτω·

θανατώσας δὲ καὶ τὸν θάνατον
ἐλυτρώσω τῆς φθορᾶς τοὺς γηγενεῖς,

ἢ οὕτω

θανατοῖς θανάτῳ δὲ θάνατον
καὶ λυτροῦσαι τῆς φθορᾶς τοὺς γηγενεῖς.

Ἐν τῷ ιδ'

Ἴνα τὴν βροτῶν
καινουργήσω συντριβεῖσαν φύσιν,
πέπληγμαί θανάτῳ θέλων σαρκί·
μητέρα οὖν, μὴ κόπτου τοῖς ὀδυσμοῖς.

ὑπάρχει κατὰ συλλαβὴν κολοβὸς ὁ δ' στίχος ἐν ταῖς ἐκδόσεσι B. καὶ N.,
ἐν δὲ τῇ τῆς Ἰ. ἀναγινώσκεται μὲν ἄρτιος ὁ στίχος

μητέρα μου, μὴ κόπτου οὖν τοῖς ὀδυσμοῖς,
ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ οὕτως εἶναι ἡμαρτημένος εἰς τοὺς δύο πρώτους ῥυθμι-
κούς τόνους, ἴσως βέλτιον δύναται ν' ἀναγνωσθῇ οὕτω·

μητέρα μου, μὴ κόπτου, νῦν τοῖς ὀδυσμοῖς·

ἢ δὲ τοῦ Π. ἀγνοεῖ καὶ τοῦτο τὸ ἐγκώμιον.

Τοῦ ιε'

Ἔδυσ ὑπὸ γῆς
ὁ φωσφόρος τῆς δικαιοσύνης
καὶ νεκροὺς ὥσπερ ἐξ ὕπνου ἐξήγειρας
ἐκδιώξας ἅπαν τὸ ἐν τῷ ἄδη σκότος

ὁ γ' καὶ ὁ δ' στίχος οὕτως ἔχοντες ἐν ταῖς ἐκδόσεσι B. καὶ N. εἶναι
ὑπέρμετροι κατὰ δύο ἐκάτερος συλλαβάς, ἐν δὲ τῇ τῆς Ἰ. ἔχουσι μὲν
ὀρθῶς εἰς λόγον μετρικῆς κατασκευῆς οἱ στίχοι οὗτοι ἀναγινωσκόμενοι
οὕτω

καὶ νεκροὺς ἐξ ὕπνου ἐξήγειρας
ἐκδιώξας ἐν τῷ ἄδη σκότος πᾶν,

ἀλλ' ὁ δ' βέλτιον ἀναγνωστέος οὕτω

ἐκδιώξας τὸ ἐν ἄδη σκότος πᾶν.

Τὸ ις'

Κόκκος διφυῆς
ὁ φυσίζωος ἐν γῆς λαγόσι
σπείρεται σὺν δάκρυσι σήμερον,
ἀλλ' ἀναβλαστήσας κόσμον χαροποιήσει

οὕτως ἔχον ἐν ταῖς ἐκδόσεσι B. καὶ ῥ. ἔχει ὑπέρμετρον τὸν δ' στίχον κατὰ δύο συλλαβάς, ἐν δὲ τῇ τοῦ N. ὁ στίχος οὗτος ἀναγινωσκόμενος οὕτω

κόσμῳ δὲ ἀναβλαστήσας δώσει χαρὰν
εἶναι καὶ πάλιν ὑπέρμετρος κατὰ συλλαβὴν, ὀρθῶς δὲ ἀναγινώσκεται
ἐν τῇ τοῦ Π.

ἄλλ' ἐκφύς τὸν κόσμον πλήσει τῆς χαρᾶς.

Τὸ ις'

Ἐπτηξεν Ἀδάμ,
Θεοῦ βαίνοντος ἐν Παραδείσῳ,
χαίρει δὲ πρὸς ἄδην φοιτήσαντος,
πεπτωκὸς τὸ πρῶην καὶ νῦν ἐγηγερομένος

ὑπέρμετρον καὶ τοῦτο κατὰ δύο συλλαβάς ὑπάρχον εἰς τὸν δ' στίχον ἐν ταῖς ἐκδόσεσι B. καὶ N., ὑπέρμετρον ὡσαύτως κατὰ συλλαβὴν ἐν τῇ τῆς ῥ., ἐν ἣ ἀναγινώσκεται

πεπτωκὸς τὸ πρὶν καὶ ἐγηγερομένος νῦν,
ὀρθῶς ἔχει παρὰ Π.

πεπτωκὸς τὸ πρὶν καὶ νῦν ἔξεγεροθεῖς.

Τὸ ιη'

Σπένδει σοι χαρὰς
ἢ τεκοῦσά σε, Χριστέ, δακρύων
σαρκικῶς κατατεθέντι ἐν μνήματι
ἐκβοῶσα «ὡς προέφης, ἀνάστα, υἱέ»

οὕτως ἀναγινωσκόμενον ἐν ταῖς ἐκδόσεσι B. καὶ N. ἔχει ὑπερμέτρους τὸν γ' καὶ δ' στίχον ἐκότερον κατὰ δύο συλλαβάς, ἢ δ' ἐκδοσις τῆς ῥ. ἄμεμπτον μὲν μετρικῶς ἔχει τὸν γ' οὕτως

σαρκικῶς τεθέντι ἐν μνήματι,
ὑπέρμετρον δ' ὁμῶς καὶ αὕτη τὸν δ' γράφουσα αὐτὸν οὕτως

ἐκβοῶσα «ὡς προέφης, ἀνάστα, υἱέ»,
ἄρτιος δ' ἀποκαθίσταται καὶ οὗτος ἀναγινωσκόμενος
ἐκβοῶσα τὸ «ἀνάστα, ὦ υἱέ».

Τοῦ κ'

Ἦλοις σε σταυρῷ
πεπαρομένον ἢ σὴ μήτηρ, Λόγε,

βλέψασα τοῖς ἥλοις λύπης πικρᾶς
βέβληται καὶ βέλεσι τὴν ψυχὴν

οὕτως ἔχοντος καὶ ἐν ταῖς τρισὶν ἐκδόσεσιν (ἢ τοῦ Π. δὲν περιέχει καὶ τοῦτο) ὁ μὲν γ' στίχος εἶναι πλημμελὴς κατὰ τὸν τρίτον ρυθμικὸν τόνον, ὁ δὲ δ' πλημμελὴς ὡσαύτως κατὰ τοὺς δύο πρώτους ρυθμικοὺς τόνους καὶ κολοβὸς κατὰ συλλαβὴν ἔθεν ἀναγινώσκωμεν τούτους οὕτω·

βλέψασα τοῖς ἥλοις πικρᾶς λύπης
τὴν αὐτῆς βέβληται βέλεσι ψυχὴν.

Ἐν τῷ κα'

Σὲ τὸν τοῦ παντός
γλυκασμὸν ἢ μήτηρ καθορῶσα
πόμα ποτιζόμενον τὸ πικρὸν
δάκρουσι τὰς ὄψεις βρέχει πικρῶς

ὁ γ' καὶ ὁ δ' στίχος οὕτως ἀναγινωσκόμενοι ἐν ταῖς τρισὶν ἐκδόσεσι χωλαίνουσι μετρικῶς, ὁ μὲν γ' κατὰ τὸν τρίτον ρυθμικὸν τόνον, ὁ δὲ δ' καὶ κατὰ τοὺς δύο πρώτους ρυθμικοὺς τόνους ὡν καὶ κολοβὸς κατὰ συλλαβὴν ἢ δὲ τοῦ Π. ἐκδοσις ἀποκατέστησεν ἀμφοτέρους τούτους ὑγιεῖς γράφουσα

πόμα τὸ πικρὸν ποτιζόμενον
καταβρέχει ὄψεις δάκρουσι πικρῶς,

ἔνθα πιθανὸν ὅτι ὁ ποιητὴς ἔγραψε «δάκρουσι πικροῖς».

Τοῦ κβ'

Τέτρομαι δεινῶς
καὶ σπαράττομαι τὰ σπλάγχνα, Λόγε,
βλέπουσα τὴν ἄδικόν σου σφαγὴν,
ἔλεγεν ἢ πᾶναγνος ἐν κλαυθμῷ

τοὺς δύο τελευταίους στίχους νοσοῦντας μετρικῶς ἐν ταῖς ἄλλαις ἐκδόσεσιν, τὸν γ' εἰς τὸν δεύτερον ρυθμικὸν τόνον καὶ τὸν δ' εἰς τοὺς δύο πρώτους ρυθμικοὺς τόνους καὶ προσέτι ἑλλιπῆ κατὰ συλλαβὴν, ἐθεράπουσεν ἢ ἐκδοσις τοῦ Π. ἔχουσα αὐτοὺς οὕτω

βλέπουσα σφαγὴν σου τὴν ἄδικον
ἢ πανάχραντος ἔβόα ἐν κλαυθμῷ.

Ἐν τῷ κγ'

Ὅμμα τὸ γλυκὺ
καὶ τὰ χεῖλη σου πῶς μύσω, Λόγε,
πῶς νεκροπρεπῶς δὲ κηδεύσω σε,
φρίττων ἀνεβόα ὁ Ἰωσήφ,

οὔτινος ὁ δ' στίχος εἶναι κολοβός κατὰ συλλαβὴν ἐν ταῖς τρισὶν ἐκδόσεσιν, ὁ Π. ὀρθῶς ἐξέδωκεν αὐτὸν γράφων

ἐγὼ φρίττω, ἀνεβόα Ἰωσήφ.

Ὁ αὐτὸς δὲ ἀντὶ τοῦ ἐν τῇ γ' στίχῳ «νεκροπρεπῶς» γράφει τὸ ὀρθότερον «θεοπρεπῶς».

Τὸ κδ'

Ἕμνους Ἰωσήφ
καὶ Νικόδημος ἐπιταφίους
ἄδουσι Χριστῷ νεκρωθέντι νῦν,
ἄδει δὲ σὺν τούτοις καὶ Σεραφίμ

ἔχον τὸν δ' στίχον ἐν ταῖς ἄλλαις ἐκδόσεσι κολοβὸν κατὰ συλλαβὴν ὁ Π. ἐξέδωκεν ἄρτιον γράφων αὐτὸν

σὺν αὐτοῖς δὲ ἄδει καὶ τὰ Σεραφίμ.

Ἐν τῇ κε'

Δύνεις ὑπὸ γῆν,
Σῶτερ, ἦλιε δικαιοσύνης·
ὄθεν ἡ τεκοῦσα σελήνη σε
ταῖς λύκαις ἐκλείπει σῆς θεάς στερουμένη,

οὔτινος οὕτως ἐν ταῖς ἐκδόσεσι Β. καὶ Ν. ἀναγινωσκομένου (ἐν τῇ τοῦ Π. λείπει) ὁ δ' στίχος εἶναι ὑπέρμετρος κατὰ δύο συλλαβάς, ἢ τῆς ᾿Ρ. ἐκδόσει ὀρθῶς αὐτὸν ἔχει γράφουσα

νῦν ἐκλείπει στερουμένη θεάς σῆς.

Τοῦ κς'

Ἐφριξεν ὄρων,
Σῶτερ, ἄδης σε τὸν ζωοδότην
πλοῦτον τὸν ἐκείνου σκυλεύοντα
καὶ τοὺς ἀπ' αἰῶνος νεκροὺς ἔξανιστῶντα

οὔτως ἔχοντος ἐν ταῖς ἐκδόσεσι Β. καὶ Ν. ὁ δ' στίχος ὑπέρμετρος ὢν κατὰ δύο συλλαβὰς διωρθώθη μὲν ἐν τῇ τῆς ᾿Ρ. ἐκδόσει οὕτω

καὶ ἔξανιστῶντα τοὺς πάλαι νεκροὺς,

ἀλλὰ καὶ πάλιν χωλαίνων κατὰ τοὺς δύο πρώτους ριθμικοὺς τόνους ὀφείλει ν' ἀναγνωσθῇ οὕτω

καὶ τοὺς πάλαι ἀνιστῶντά σε νεκρούς.

Ἐν τῇ κθ'

Μύροις σε, Χριστέ,

ὁ Νικόδημος καὶ ὁ εὐσχήμων
 νῦν καινοπροεπῶς περιστείλαντες
 «φριῖξον», ἀνεβῶν, «πᾶσα ἡ γῆ»

ὁ δ' στίχος κολοβὸς κατὰ συλλαβὴν ἐν ταῖς τρισὶν ἐκδόσεσι καὶ χω-
 λαίνων εἰς τοὺς ῥυθμικοὺς τόνους ἀποκατεστάθη ὕγιης ἐν τῇ τοῦ Π.
 γράφοντος

ἀνεκραύγαζον «ᾠ! φριῖξον, οὐρανέ»,
 δύναται δὲ καὶ οὕτω νὰ ἀναγνωσθῆ
 ἀνεβόησαν «ὦ! φριῖξον, πᾶσα γῆ».

Τρῦ λ'

Ἔδυσ, φωτουργέ,
 καὶ συνέδῃ σοι τὸ φῶς ἡλίου,
 τρομφὴ δὲ ἡ κτίσις συνέχεται
 πάντων σε κηρύττουσα ποιητὴν

ὁ δ' στίχος κολοβὸς κατὰ συλλαβὴν καὶ ἡμαρτημένος εἰς τοὺς δύο πρῶ-
 τούς ῥυθμικοὺς τόνους ἐν ταῖς ἐκδόσεσιν (ὁ Π. δὲν ἔχει καὶ τοῦτο)
 ὀρθῶς δύναται ν' ἀναγνωσθῆ οὕτω

σὲ κηρύττουσα τῶν πάντων ποιητὴν.

Ἐν τῷ λα'

Λίθος λαξευτὸς
 τὸν ἀκρόγωνον καλύπτει λίθον,
 ἀνθρώπος θνητὸς δ' ὡς θνητὸν Θεὸν
 κρύπτει νῦν τῷ τάφῳ· φριῖξον, ἡ γῆ

ἔχοντι οὕτως ἐν ταῖς τρισὶν ἐκδόσεσιν ὁ δ' στίχος εἶναι κολοβὸς κατὰ
 συλλαβὴν, διωρθώθη δ' ἐν τῇ τοῦ Π. ἐχούσῃ αὐτὸν οὕτως

ἐν τῷ τάφῳ νῦν ἐγκρύπτει· φριῖξον, γῆ.

Τὸ λδ'

Ἴδε μαθητὴν,
 ὃν ἠγάπησας, καὶ σὴν μητέρα,
 τέκνον, καὶ φθογγὴν δός, γλυκύτατον,
 ἔκραζε δακρύουσα ἡ ἀγνή

οὕτω κακοζήλως εἰς τὸν γ' καὶ ἀμέτρως εἰς τὸν δ' στίχον γεγραμμέ-
 νον καὶ ἐν ταῖς τρισὶν ἐκδόσεσιν εὐ τε καὶ καλῶς ἔχει παρὰ τῷ Π. γρά-
 φοντι τοὺς στίχους τούτους οὕτω

καὶ φθογγὴν δός, τέκνον γλυκύτατον,
ἀνεβόα θρηνηδοῦσα ἡ ἄγνή.

Τὸ λζ'

Οἶδέ σε Θεὸν
ἐκατόνταρχος, κἄν ἐνεκρώθης·
πῶς σε οὔν, Θεέ μου, ψαύσω χερσί;
φρίττω, ἀνεβόα ὁ Ἰωσήφ

οὕτως ἔχον ἐν ταῖς ἐκδόσεσιν, ἦτοι μὴ δηλοῦν μὲν πῶς ὁ ἐκατόνταρχος οἶδε Θεὸν τὸν Ἰησοῦν, ὡς συμπέρασμα δὲ τῆς εἰδήσεως ταύτης ἐπιφέρων τὴν φρίκην οὐχὶ αὐτοῦ τοῦ ἐκατοντάρχου, ἀλλὰ τοῦ Ἰωσήφ, πρὸς δὲ τούτοις ἔν καὶ κολοβὸν κατὰ συλλαθὴν ἐν τῷ δ' στίχῳ καὶ πλημμελὲς εἰς τοὺς δύο πρώτους ρυθμικοὺς τόνους τοῦ στίχου τούτου, ἀσφαλῶς κάκιστα ὑπὸ ἀμαθοῦς ἀντιγραφῆως ἀντεγράφη καὶ ἀταλαιπώρως ἐξεδόθη καὶ ἐν ταῖς τρισὶν ἐκδόσεσιν, ὁρθῶς δὲ ἔχει τὸ πάγκαλον τοῦτο ἐγκώμιον παρὰ τῷ Π. οὕτως·

Εἶδε τὸν σεισμόν
ἐκατόνταρχος καὶ τὰ σημεῖα
καὶ υἴδον Θεοῦ σε ἐκήρυττε
σταυρωθέντα καὶ θανόντα δι' ἡμᾶς.

Ἐν τῷ λη'

Ἐγνώσεν Ἀδάμ,
ἀλλὰ θάνατον πλευρᾶς ἐξάγει,
σὺ δὲ νῦν ὑπνώσας, Λόγε Θεοῦ,
βρούεις ἐκ πλευρᾶς σου κόσμῳ ζωὴν,

ὅπερ οὕτως ἐν ταῖς ἐκδόσεσι Β. καὶ Ν. ἔχον τὸν μὲν γ' στίχον ἔχει πλημμελῆ εἰς τὸν δευτέρου ρυθμικὸν τόνον, τὸν δὲ δ' πλημμελῆ μὲν εἰς τὸν πρῶτον ρυθμικὸν τόνον, κολοβὸν δὲ κατὰ συλλαθὴν, ἢ μὲν τῆς Ῥ. ἐκδοσὶς ἦρε μὲν τὴν κολοβότητα τοῦ δ' στίχου γράφουσα αὐτὸν

βρούεις ἐκ πλευρᾶς σου κόσμῳ τὴν ζωὴν,

ἀφήκεν ὅμως πλημμελεῖς καὶ αὕτη ἀμφοτέρους τούτους τοὺς στίχους εἰς τοὺς ρυθμικοὺς τόνους ἐν τῇ τοῦ Π. δ' ἐκδόσει ἀναγινώσκοντες οὕτω τοὺς στίχους τούτους

σὺ δὲ νῦν ὑπνώσας, Θεοῦ υἱέ,
ἐκ πλευρᾶς σου βρούεις κόσμῳ τὴν ζωὴν

εἰς οὐδεμίαν μετρικὴν ἀνωμαλίαν προσκρούομεν.

Τοῦ μ'

Ἦρθης ἀπὸ γῆς,
ἀλλ' ἀνέβλυσας τῆς σωτηρίας
τὸν οἶνον, ζώηρτε ἄμπελε'
δοξάζω τὸ πάθος καὶ τὸν σταυρόν,

οὕτως, οὕτως ἀναγινωσκομένου ἐν ταῖς τρισὶν ἐκδόσεσιν (ἢ τοῦ Π. δὲν περιέχει καὶ τοῦτο), ὃ δ' στίχος καὶ κολοβὸς εἶναι κατὰ συλλαβὴν καὶ πλημμελῆς εἰς τὸν πρῶτον ῥυθμικὸν τόνον, ὃ στίχος οὕτως δύναται ν' ἀναγνωσθῇ οὕτως ἔρθως

ὄθεν πάθος σου δοξάζω καὶ σταυρόν.

Τοῦ μα'

Πῶς οἱ νοεροὶ
ταγματάροχαι σε, Σωτήρ, ὀρῶντες
γυμνόν, ἤμαγμένον, κατάκριτον
ἔφερον τὴν τόλμαν τῶν σταυρωτῶν,

ἔπερ ἔχει καὶ τοῦτο τὸν δ' στίχον καὶ κατὰ τὸν πρῶτον ῥυθμικὸν τόνον πλημμελῆ καὶ κατὰ συλλαβὴν κολοβόν ἐν ταῖς ἐκδόσεσι (πλὴν τῆς τοῦ Π. ἀγνωσύσης καὶ τὸ ἐγκώμιον τοῦτο), ὃ στίχος οὕτως δύναται ν' ἀναγνωσθῇ μετρικῶς ἄμεμπτος οὕτω

τὴν δεινὴν ἔφερον τόλμαν σταυρωτῶν.

Τοῦ μδ'

Ἄραβιανόν,
σκολιώτατον γένος Ἑβραίων,
ἔγνωσ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ ναοῦ'
διατί κατέκρινας τὸν Χριστόν;

ἔχοντος καὶ τούτου τὸν μὲν γ' πλημμελῆ εἰς τοὺς μετρικοὺς τόνους, τὸν δὲ δ' στίχον κολοβόν μὲν κατὰ συλλαβὴν, πλημμελῆ δὲ εἰς τὸν δεύτερον ῥυθμικὸν τόνον ἐν ταῖς ἐκδόσεσι (πλὴν τῆς τοῦ Π. ἀγνωσύσης καὶ τοῦτο τὸ ἐγκώμιον) οἱ στίχοι οὗτοι ἄρτια δύναται ν' ἀναγνωσθῶσιν οὕτω

ἔγνωσ τοῦ ναοῦ τὴν ἀνέγερσιν'
διατί οὖν κατακρίνεις τὸν Χριστόν;

Τοῦ μγ'

Χλαῖναν ἐμπαιγμοῦ
τὸν κοσμήτορα πάντων ἐνδύεις,

ὃς τὸν οὐρανὸν κατηστέρωσε
 καὶ τὴν γῆν ἐκόσμησε θαυμασίως
 ἑμοίως κολοβὸν κατὰ συλλαβὴν καὶ πλημμελῆ εἰς τὸν δευτέρου ρυθμικὸν τόνον ἔχοντος τὸν δ' στίχον ἐν ταῖς ἄλλαις ἐκδόσεσιν ἢ τοῦ Π. πρᾶξει τοῦτον μετρικῶς ἀμεμπτον γράφουσα αὐτὸν
 καὶ τῆς γῆς τὸ πᾶν ἐκόσμησε λαμπρῶς,
 δύναται δ' ἔτι θέλιον ὁ στίχος ν' ἀναγνωσθῆ οὕτως
 καὶ τὴν γῆν δὲ κατεκόσμησε λαμπρῶς.

Τὸ μγ'

Οἶμοι, ὦ υἱέ,
 ἢ ἀπειρανδρος θρηνηῖ καὶ λέγει·
 ὃν ὡς βασιλέα γὰρ ἤλπίζον,
 κατάκριτον νῦν βλέπω ἐν σταυρῶ,
 ὅπερ εἰς τὸν δ' στίχον καὶ κολοβὸν κατὰ συλλαβὴν εἶναι καὶ ἀμετρον εἰς τοὺς δύο πρώτους ρυθμικοὺς τόνους ἐν ταῖς ἄλλαις ἐκδόσεσιν, διορθοῦται ἐν τῇ τοῦ Π. ἐχούσῃ τὸν στίχον οὕτω
 νῦν κατάκριτον ὄρω ἐπὶ σταυροῦ,
 δύναται δὲ ἐξ ἴσου ὀρθῶς ν' ἀναγνωσθῆ ὁ στίχος καὶ οὕτω
 νῦν κατάκριτον ὄρω ἐν τῷ σταυρῷ.

Τὸ μθ'

Ταῦτα Γαβριήλ
 μοι ἀπήγγειλεν, ὅτε κατέπη,
 ὃς τὴν βασιλείαν αἰώνιον
 ἔφη τοῦ υἱοῦ μου τοῦ Ἰησοῦ
 ἔχον καὶ τοῦτο κολοβὸν κατὰ συλλαβὴν τὸν δ' στίχον καὶ ἀμετρον εἰς τοὺς δύο πρώτους ρυθμικοὺς τόνους ἐν ταῖς ἄλλαις ἐκδόσεσιν διορθοῦται ὑπὸ τοῦ Π. γράφοντος τὸν στίχον
 ἔφη εἶναι τοῦ υἱοῦ μου Ἰησοῦ.

Τὸ ν'

Φεῦ! τοῦ Συμεῶν
 ἐκτετέλεσται ἡ προφητεία·
 ἢ γὰρ σὴ ὁμοφαία διέδραμε
 τὴν ἐμὴν καρδίαν, Ἐμμανουήλ,
 ὅπερ, ὡς τὰ προηγούμενα, εἶναι μετρικῶς ἀνώμαλον εἰς τὸν δ' στίχον ὄντα κολοβὸν κατὰ συλλαβὴν καὶ πλημμελῆ εἰς τὸν δευτέρου ρυθμικὸν

τόνον ἐν ταῖς ἄλλαις ἐκδόσεσιν, ἐμαλὸν φέρεται ἐν τῇ τοῦ Π. ἐχούσῃ οὕτω τὸν στίχον

τὴν καρδίαν τὴν ἐμὴν, Ἐμμανουίλ.

Τὸ γα'

Κἂν τοὺς ἐκ νεκρῶν
ἐπαισχύνθητε, ὦ Ἰουδαῖοι,
οὓς ὁ ζωοδότης ἀνέστησεν,
ὃν ὑμεῖς ἐκτείνετε φθονεραῶς

νοσοῦν καὶ τοῦτο ὡς τὰ προηγούμενα ἐν ταῖς ἐκδόσεσιν (ἢ τοῦ Π. δὲν περιέχει τὸ ἐγκώμιον) εἰς τὸν δ' στίχον, ὄντα καὶ τοῦτον κολοβὸν κατὰ συλλαβὴν καὶ πλημμελῆ εἰς τὸν δεύτερον ῥυθμικὸν τόνον, θεραπεύεται, ἐὰν ἀναγνωσθῇ ὁ στίχος οὗτος οὕτω

ὃν ἐκτείνετε ὑμεῖς νῦν φθονεραῶς.

Τοῦ νς'

Μέγα καὶ φοικτόν,
Σῶτερ, θέαμα νῦν καθοραῖται·
ὁ ζωῆς γὰρ θέλων παραίτιος
θάνατον ὑπέστη ζωῶσαι θέλων πάντας,

οὔτινος ὁ δ' στίχος καὶ ὑπέρμετρος κατὰ δύο συλλαβὰς καὶ ἄμετρος εἰς ὄλους τοὺς ῥυθμικοὺς τόνους φέρεται οὕτως ἐν ταῖς ἐκδόσεσι πλην τῆς τοῦ Π. ἀγνωσθῆς καὶ τοῦτο τὸ ἐγκώμιον, ὁ στίχος οὗτος δύναται ν' ἀναγνωσθῇ οὕτως

θανατοῦται καὶ ζωοῖ πάντας ἡμᾶς,

ὅτε ἀποφεύγεται καὶ ἡ κακόζηλος ἐπανάληψις τῆς μετοχῆς «θέλων»· ὁ παραίτιος τῆς ζωῆς θέλων θανατοῦται καὶ (διὰ τοῦ θανάτου του) δωρεῖται τὴν ζωὴν εἰς πάντας ἡμᾶς.

Ἐν τῷ νς'

Νύττη τὴν πλευρὰν
καὶ ἠλοῦσαι, Δέσποτα, τὰς χειρὰς
πληγὴν ἐκ πλευρᾶς σου ἰώμενος
καὶ τὴν ἀκρασίαν χειρῶν τῶν προπατόρων,

ἐν τῷ ὁποίῳ τὰ αὐτὰ καὶ ἐν τῷ ἡγουμένῳ μετρικὰ πλημμελήματα ἀναγινώσκονται εἰς τὸν δ' στίχον τῶν ἄλλων ἐκδόσεων ἐκτὸς τῆς ἀγνωσθῆς καὶ τοῦτο τὸ ἐγκώμιον Παγκρατιείου, ὁ πλημμελῆς οὗτος στίχος δύναται ὀρθῶς οὕτω ν' ἀναγνωσθῇ

ἀκρασίαν προπατόρων τε χειρῶν,

Τὸ νη΄

Πρὶν τὸν τῆς Ῥαχὴλ
 υἱὸν ἔκλαυσεν ἅπας κατ' οἶκον,
 νῦν τὸν τῆς Παρθένου ἐκόψατο
 μαθητῶν χορεία σὺν τῇ μητρὶ,

ὅπερ εὐτως ἀναγινωσκόμενον ἐν ταῖς ἐκδόσεσι Β. καὶ Ν. ἔχει κολοβὸν τὸν δ' στίχον κατὰ συλλαβὴν, ἐν τῇ τῆς Ῥ. ἐκδόσει διορθοῦται μὲν εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν συλλαβῶν ὁ στίχος οὗτος ἀναγινωσκόμενος οὕτως

ἢ τῶν μαθητῶν χορεία σὺν μητρὶ,

ἀλλὰ καὶ πάλιν νοσεῖ εἰς τὸν πρῶτον ρυθμικὸν τόνον· ἢ τοῦ Π. δ' ἐκδοσις εὐ τε καὶ καλῶς τὸ ἐγκώμιον παρέχει οὕτω

Πρὶν τὸν τῆς Ῥαχὴλ
 υἱὸν ἔκλαυσε λαὸς κατ' οἶκον,
 νῦν τὸν τῆς Παρθένου ἐκόψατο
 ἢ χορεία μαθητῶν σὺν τῇ μητρὶ.

Τὸ νθ΄

Ῥάπισμα χειρῶν
 Χριστοῦ δέδωκαν ἐν σιαγόνι,
 τοῦ χειρὶ τὸν ἄνθρωπον πλάσαντος
 καὶ τὰς μύλας θλάσαντος τοῦ θηρός,

ὅπερ καὶ κολοβὸν ἔχει κατὰ συλλαβὴν τὸν δ' στίχον καὶ πλημμελεῖ εἰς τὸν δεύτερον ρυθμικὸν τόνον, ὡς φέρεται ἐν ταῖς ἄλλαις ἐκδόσεσιν, ὁρθῶς κατὰ πάντα ἀναγινώσκειται ἐν τῇ τοῦ Π. οὕτω

Ῥάπισμα χειρῶν
 κατεδέξατο ἐν σιαγόνι,
 ὃς χειρὶ τὸν ἄνθρωπον ἔπλασε
 καὶ συνέθλασε τὰς μύλας τοῦ θηρός·

δυνατὸν δὲ τὸ ἐγκώμιον ν' ἀπρκατασταθῇ ἄριτον καὶ ἐὰν μόνος ὁ δ' στίχος αὐτοῦ ἀναγνοσθῇ οὕτω

καὶ συνθλάσαντος τὰς μύλας τοῦ θηρός.

Τὸ ξα΄

Ἄναρχε Θεέ,
 συναΐδιε Λόγε καὶ Πνεῦμα,
 σκῆπτρα τῶν ἀνάκτων κραταίωσον
 κατὰ πολεμίον ὡς ἀγαθός,

οὕτως ἔχον ἐν ταῖς ἐκδόσεσι Β. καὶ Ν., τὸν δ' στίχον δηλονότι κατὰ

συλλαβὴν κολοβὸν καὶ πλημμελῆ εἰς τοὺς δύο πρώτους ῥυθμικούς τό-
νους, διορθοῦται μὲν ἐν τῇ τῆς Ρ. κατὰ τὴν πρώτην ἀνωμαλίαν οὕτω

κατὰ τῶν πολεμίων ὡς ἀγαθός,

ἀλλὰ καὶ τὴν δευτέραν μετρικὴν ἀνωμαλίαν αἴρομεν ἀναγινώσκοντες
οὕτω τὸν στίχον

κατὰ πάντων πολεμίων, ἀγαθέ.

Τὸ ξβ'

Τέξασα ζωὴν,

παναμώμητε, ἀγνή Παρθένε,

παῦσον Ἐκκλησίας τὰ σκάνδαλα

καὶ βράβευσον εἰρήνην ὡς ἀγαθή.

ὅπερ εἰς τοὺς δύο πρώτους ῥυθμικούς τόνους τοῦ δ' στίχου εἶναι πλημ-
μελὲς ἐν ταῖς ἄλλαις ἐκδόσεσιν, ἐν τῇ τοῦ Π. ἔχει ὀρθῶς οὕτω

καὶ εἰρήνην δὸς αὐτῇ ὡς ἀγαθή.

Γ' Στάσις.

Τὰ ἐγκώμια τῆς Στάσεως ταύτης εἶναι 48 μὲν ἐν ἐκάστη τῶν τριῶν
ἄλλων ἐκδόσεσιν, 40 δὲ ἐν τῇ τοῦ Π., ἥτις τὰ μὲν 33 ἔχει κοινὰ μετὰ
τῶν ἄλλων, ὡς εἶπομεν ἐν ἀρχῇ, ἐν δὲ μόνον ἴδιον, τάδε·

Συστήματα ἀγγέλων

καὶ προφητῶν χορεῖαι·

ὕμνοισι τὴν ταφήν σου.

Ἐν ᾧ δὲ τὰ τοῦ Π. μετρικῶς εἶναι ἄμεμπτα πάντα τὰ ἄλλα, ἐν μόνον
παραδόξως χωλαίνει μετρικῶς εἰς τὸν α' στίχον, τοῦτο

Ἐρραναν τὸν τάφον

αἱ μροφόροι μύρα

λίαν πρωτ' ἔλθοῦσαι,

ὃν παραδόξως πάλιν ἢ τῆς Ρ. ἐκδοσις ἄμεμπτον ἔχει γράφουσα

Ἐρραναν εἰς τὸν τάφον·

ἢ ταιαύτη δὲ τοῦ ῥαίνειν σύνταξις (ἔρραναν μύρα εἰς τὸν τάφον) εἶναι
ἐπίσης ὀρθή, ὡσπερ ἡ ἄλλη (ῥαίνειν τί τινι), ὡς διδάσκει ὁ Ἀριστοφά-
νης λέγων (ἐν Βατράχοις στ. 1439—1440)

εἰ ναυμαχοῖεν κἄτ' ἔχοντες ὀξίδας

ῥαίνοιεν εἰς τὰ βλέφαρα τῶν ἐναντίων;

ἄγνωστος δ' ἔμοι γε ἢ μετὰ δύο αἰτιατικῶν σύνταξις τοῦ ῥήματος.

Ἐν ᾧ λοιπὸν τὰ τοῦ Παγκρατίου ἔχουσιν ὀρθῶς εἰς λόγον μετρικῆς τὰ 39 ἐκ τῶν 40, ἐκ τῶν 48 τῶν ἄλλων ἐκδόσεων 21 μὲν νοσοῦσι μετρικῶς ἐν ταῖς ἐκδόσεσι Βενετίας καὶ Νεοκλέους, 17 δ' ἐν τῇ τῆς Ῥώμης. Ἐκ τούτων δὲ 15 διορθοῦνται ἐν τῇ τοῦ Παγκρατίου οὕτω·

- Τὸ α' Αἱ γενεαὶ νῦν πᾶσαι
ἐπιταφίους ὕμνους
προσφέρουσι, Χριστέ μου.
- Τὸ β' Τοῦ ξύλου καθελὼν σε
ὁ ἀπ' Ἀριμαθαίας
ἐν τάφῳ σε κηδεύει.
- Τὸ γ' Αἱ μυροφόροι ἦλθον
καὶ μύρα σοι, Χριστέ μου,
κομίζουσι προσφρόνως.
- Τὸ δ' Ἡ κτίσις δεῦρο πᾶσα
τοὺς ἑξοδίους ὕμνους
προσοίσωμεν τῷ Κτίστη.
- Τὸ ε' Νῦν ὡς νεκρὸν τὸν ζῶντα
σὺν μυροφόροις πάντες
μυρίσωμεν ἐμφρόνως.
- Τὸ στ' Ὁ Ἰωσήφ τρισμάκαρ,
σὺ κήδευσον τὸ σῶμα
Χριστοῦ τοῦ ζωοδότου.
- Τὸ η' Οὓς ἔθρεψε τὸ μάννα
διδουῖσι τῷ Σωτήρι
χολὴν καὶ ὄξος ἅμα.
- Τὸ ιβ' Κατὰ τὸν Σολομώντα
βαθὺς τὸ στόμα βόθρος
κριτῶν τῶν παρανόμων.
- Τὸ ιδ' Ὁ Ἰωσήφ κηδεύει
μετὰ τοῦ Νικοδήμου
νεκροπρεπῶς τὸν Κτίστην.
- Τὸ ιστ' Σὲ ὑπτιον ὀρῶσα
ἡ τέξασ' ἀνωδύνως
μητροπρεπῶς ἐθρήνει.
- Τὸ ιζ' Ὁ ἡδιστόν μου ἔαρ,
γλυκύτατόν μου τέκνον,
πρὸ ἔδου σου τὸ κάλλος.

- Τὸ θ' Τὰ γύναια σὺν μύροις
προσηλθὸν σε μυρίσαι
Χριστὸν τὸ θεῖον μύρον.
- Τὸ κ' Τὸν θάνατον θανάτω
σὺ θανατοῖς, Θεέ μου,
δυνάμει σου τῇ θείᾳ.
- Τὸ λα' Ἀλόντ' Ἀδάμ καὶ Εὐαν
ἐλευθερῶσαι, μητὲρ,
μὴ θρήνει, ταῦτα πάσχω.
- Τὸ λγ' Πικρὰν χολὴν καὶ ὄξος,
οἰκτιρμον, ἐποτίσθης
πικρίας λύων γεῦσιν.
- Τὸ λδ' Ἰκρίῳ προσεπάγης
ὁ πάλαι τὸν λαὸν σου
νεφέλης στύλῳ σκέπων.
- Τὸ μγ' Σὲ κλαίει μετὰ θρήνων
ἢ πάναγγός σου μήτηρ,
Σωτήρ μου, νεκρωθέντα.
- Τὸ μδ' Ἐκπλήττονται αἱ νόες
τὴν ξένην καὶ φρικτὴν σου
ταφήν τοῦ πάντων Κτίστου.
- Τὸ μς' Τριῆς μονὰς Θεέ μου,
Πατήρ, Υἱὸς καὶ Πνεῦμα,
ἐλέησον τὸν κόσμον.

Τὰ δὲ λοιπὰ τῆς Στάσεως ταύτης μετρικῶς ἡμαρτημένα ἐγκώμια,
τὰ μὴ ὄντα ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Παγκρατίου, εἶναι τὰ ἀκόλουθα.

- Τὸ ιε' Ζωοδότα Σῶτερ,
δόξα σου τῷ κράτει
τὸν ἄδην καθελόντι,

ἅπερ κολοβὸν ὄν κατὰ συλλαβὴν εἰς τοὺς δύο πρώτους στίχους δύναται
ν' ἀναγνωσθῇ

- ᾠ Ζωοδότα Σῶτερ,
ἢ δόξα τῷ σῷ κράτει
τῷ ἄδην καθελόντι.
- Τὸ ιη' Θρηῆνον συνεχίνει
ἢ πάναγγός σου μήτηρ
σοῦ, Λόγε, νεκρωθέντος,

Ἔπερ κολοβὸν καὶ τοῦτο κατὰ συλλαβὴν εἰς τὸν α' στίχον διορθοῦται
ἀναγινωσκομένου τοῦ στίχου τούτου

Τὸν θρῆνον συνεχίνει.

Τὸ μα' Ὡ φρικτὸν καὶ ξένον
θέαμα, Θεοῦ Λόγε,
πῶς γῆ σε συγκαλύπτει

καὶ τοῦτο κολοβὸν κατὰ συλλαβὴν εἰς τὸν α' στίχον δύναται ν' ἀνα-
γνωσθῆ

Ὡ τὸ φρικτὸν καὶ ξένον...

Τὸ μβ' Φέρον πάλαι φεύγει,
Σῶτερ, Ἰωσήφ σε
καὶ νῦν σε ἄλλος θάπτει

καὶ τοῦτο εἰς τοὺς δύο πρώτους στίχους ὄν κολοβὸν κατὰ συλλαβὴν
δύναται ν' ἀναγνωσθῆ

Ἐκφέρων πάλαι φεύγει,
ὦ Σῶτερ, Ἰωσήφ σε,
καὶ νῦν σε ἄλλος θάπτει.

(ἔπεται τὸ τέλος)

Ε. Γ. ΠΑΝΤΕΛΑΚΗΣ